

MUZEJ STAROGA GRADA

Ulica braće Biankini 2, 21460 Stari Grad

Tel/fax: 021 766 324, E-mail: muzej.staroga.grada@st.t-com.hr

www.stari-grad-museum.net

Stari Grad, 10. travnja 2009.

Izvješće o radu muzeja za 2008. godinu

1. SKUPLJANJE GRAĐE

1.1. Kupnja

Muzej je kupio dva kompleta mornaričkog oficirskog rublja i košulja iz vremena Austro-ugarske monarhije za pomorsku zbirku. Kupljeno je 22 stare razglednice Staroga Grada i dva plakata (1952. i 1955.) kojima vinarija u Starome Gradu poziva vinogradare na otkup grožđa.

1.2. Terensko istraživanje

Prilikom podmorskih radova na sjevernoj strani starogradske luke pronađen je željezni top. Nakon što je muzej obavijestio Konzervatorski odjel u Splitu o nalazu, te nakon konzervatorskog uvida na terenu, odlučeno je da će se provesti zaštitno arheološko istraživanje. Radove je vodila hidroarheologinja Tea Katunarić s Umjetničke akademije u Splitu, a muzej je pružao logističku pomoć. Trajali su od 16. do 20. ožujka 2008. godine. Nakon vađenja iz mora top je odnesen u restauratorsku radionicu Umjetničke akademije u Splitu. Radove restauracije vodio je Ivo Doneli. Tijekom restauracije utvrdilo se da je riječ o brodskom topu iz XVIII. stoljeća, te je izrađeno drveno postolje s kotačima, po analogijama poznatim iz literature. U prosincu 2008. godine restaurirani top predan je muzeju.

Muzej Starog Grada u razdoblju od 02. do 10. 06. 2008. završio je zaštitno iskopavanje u kući Tomaš Palarić u Srinjoj koli u Starome Gradu koje je prije 5 godina

započela dr. sc. Jasna Jeličić-Radonić (stručni voditelj istraživanja: Ana Kordić Galić, Muzej Stari Grad; fotografije izradila: Vilma Stojković, Muzej Stari Grad; nacrt i geodetski snimak: Mladen Popović, konzervatorski odjel u Splitu; nadzor: Konzervatorski odjel u Splitu; izvor financiranja: Muzej Stari Grad, vlasnik kuće).

Arheološko istraživanje provedeno je zbog prenamjene podrumskog prostora kuće Tomaš Palarić. Osim mozaika otkrivenih u prvoj etapi iskopavanja te ostataka kasnoantičkog zida, završni radovi otkrili su zid objekta kojem je mozaik pripadao, raniji grčki zid te potvrdili pretpostavke o većoj cjelini kojoj je ovaj mozaik pripadao. Vjerojatno se radi o rimskoj vili urbani koja je zauzimala prostor u današnjoj staroj jezgri grada (Srinjo kola, Vagonj) te se mozaici osim u kući Tomaš Palarić nalaze u sadašnjoj galeriji „Morija“ i neposredno uz ulaz u kuću u Srinjoj Koli, kojeg je još 1923.g. otkrio don Frane Bulić. Sam mozaik sastoji se od dva dijela: bijelog omeđenog dvjema paralelnim crnim linijama, orijentacije sjever-jug i drugog izrađenog u 6 boja (crvena, crna, bijela, oker, plava i zelena) s velikom raznolikošću motiva (floralni motivi, pleter, linije, rozeta..) ukomponiranih u vrlo skladnu cjelinu. Bijeli segment mozaika zapravo je predstavljao prijelaz između dva različita motiva mozaika. Sama kompozicija mozaika, ritam izmjene motiva te tehnika izrade datiraju ga u 2.- 3. st. p. Kr. Vidljivo je kako je čitav sadašnji prostor podruma kuće bio prekriven mozaikom jer je sačuvana podloga za isti. Novo istraživanje potvrdilo je i njegovo prostiranje također i u susjedno dvorište naslonjeno na južni zid kuće. Otkriven je i ostatak rimskog zida orijentacije s-j, širine 0.48 m. Zid je građen od sekundarno upotrijebljenih grčkih tesanaca povezanih žbukom. Na unutrašnjem licu zida sačuvana je žbuka koja je vrlo vjerojatno bila podloga zidnim freskama. Zanimljiv je vrlo tanki sloj crvenice sa ulomcima tegula, a nalazio se na samom mozaiku uz zid objekta (sloj se prostirao čitavom prostorijom što je vidljivo u južnom profilu sonde) i može se povezati sa njegovim rušenjem i prestankom funkcioniranja objekta kao rimske ville urbane. Osim mozaika, ulomci keramike karakterističnih oblika (tanjuri, amfore i zdjele) te ulomak uljanice, volutni tip koji se javlja najranije u 2.st., a traje i kroz 3. st. p. Kr. te se poklapaju sa datacijom mozaika i čitav objekt datiraju u 2.- 3. st. p. Kr.

Uz sjeverni zid kuće (uski prostor koji je dozvoljavao daljnji iskop jer je podloga za mozaik bila jako oštećena), ispod podloge za mozaik (žbuka te sloj tvrdo nabijene zemlje i ulomaka tegula) pronađeni su ostaci grčkog zida tj. temeljne stope, orijentacije istok-zapad u dužini od 2.83 m. Građen je od pravilno tesanih kamenih blokova. Sam zid nije bilo moguće otkriti u punoj širini (otkriveno je 0.50 m širine zida) što bi dovelo do oštećenja mozaika i njegove dobro sačuvane podloge. Usporedbom nacрта ranijih istraživanja zid je moguće povezati s

objektima koji su egzistirali u grčkoj fazi grada. Zid je sačuvan samo u visini temeljne stope, a njegovi ostaci iskorišteni su kao kvalitetan građevinski materijal za rimski objekt. Ulomci keramike, a posebno dva ulomka grčke crno glazirane keramike tankih stijenki pronađenih u sloju zemlje uz ostatke temeljne stope zida ukazuju na vrijeme funkcioniranja ovog objekta u grčkoj fazi grada. Vjerojatno pripadaju kasnijoj fazi koja je bliža datumu njegovog uništenja i prestanku funkcioniranja te pojavi Rima na ovim prostorima. Vrlo slični oblici keramičkog posuđa pojavljuju se i u periodu kasne Republike i ranog Carstva, ovom slučaju u periodu uništenja Farosa 219. pr. Kr. pa do kraja 1. st. pr. Kr. (Augustovo vrijeme kada su nam poznate rimske graditeljske aktivnosti na grčkim ostacima).

Završetak istraživanja u kući Tomaš Palarić potvrdio je rezultate prethodnih istraživanja i pokazao kako se radi o luksuznom prostoru još uvijek nepoznate namjene iz faze procvata rimske civilizacije na ovim prostorima te kontinuitet života od samog grčkog osnutka grada do danas.

Daljnja istraživanja vezana su za restauraciju i prezentaciju in situ samog mozaika.

1.3. Darovanje

Povjesničar umjetnosti Konstantin Akinsha darovao je muzeju blok za skiciranje nepoznatog njemačkog slikara s crtežima i skicama s putovanja po Dalmaciji iz 1850./1852. godine. Na koricama je tušem napisano „Dalmatien“, a na 44 stranice je 88 crteža arhitekture i ljudi Pule, Zadra, Šibenika, Trogira i Splita.

2. ZAŠTITA

2.3. Restauracija

U ulaznom holu prvog kata muzeja – palači Biankini očišćeni su zidovi od novijih premaza bojom, ostavljeni su sačuvani dijelovi prvih zidnih oslika, a ostatak je restauriran. Radove je vodila vlastita restauratorska radionica (restaurator Vilma Stojković), a izvodio ih je Marko Vodanović.

3. DOKUMENTACIJA

Nabavljen je i 30. 10. 2008. instaliran program M++ za inventarizaciju muzejske građe. Započeta je inventarizacija Zbirke Jurja Plančića.

4. KNJIŽNICA

Nabavljeno je 37 novih naslova, od kojih je 20 kupljeno, a ostali dobiveni razmjenom ili na dar.

6. STRUČNI RAD

6.5. Posudbe

Za izložbu Dominikanci u Hrvatskoj u galeriji Klovićevi dvori u Zagrebu posuđen Molitvenik dominikanca Jerka Vlahovića iz 1901. godine.

Za izložbu „More zna te ljude“ u Arsenalu u Hvaru posuđene fotografije iz arhiva Pomorske zbirke.

6.6. Sudjelovanje na kongresima i savjetovanjima

Muzej Staroga Grada bio je suorganizator znanstvenog skupa o Starogradskom polju održanog 28. i 29. 11. 2009. u suradnji s Arheološkim muzejom u Splitu i Odjelom za arheologiju Sveučilišta u Ljubljani. Na skupu su sudjelovali svi djelatnici muzeja, a Aldo Čavić je bio uvodničar i moderator diskusije.

6.9. Stručna pomoć i konzultacije

Aldo Čavić pružao je stručnu pomoć u pisanju nekoliko maturalnih i diplomskih radnji na raznim temama iz otočne povijesti.

Konzervatorskom odjelu u Splitu pružena je stručna pomoć u izdavanju rješenja za obnovu nekoliko kuća u Starome Gradu, zatim za praćenje stanja u Starogradskom polju.

Muzej je pripremio elaborat za zaštitu Starogrojskog paprenjoka kao nematerijalnog kulturnog dobra.

9. IZLOŽBENA DJELATNOST

U Galeriji Juraj Plančić postavljena je izložba japanskih drvoreza iz 19. stoljeća, koji su u vlasništvu povjesničara umjetnosti Konstantina Akinshe iz Ukrajine, a ljetnog stanovnika Staroga Grada. Kao popratna izložba bila je u palači Biankini postavljena video- zvučna instalacija Mejre Mujičić: Intima 98.

Izložba: Ukiyo-e Slike plutajućeg svijeta
Galerija Juraj Plančić
10. kolovoza – 10. listopada 2008.

Autori stručne koncepcije: Aldo Čavić

Autori likovnog postava: Viktor Popović
Opseg: 17 drvoreza
Vrsta: umjetnička

Galerija Juraj Plančić (koja je dio Muzeja Staroga Grada) dobila je na kratkotrajnu posudbu sedamnaest originalnih japanskih drvoreza, čiji su autori osmorica japanskih umjetnika iz Edo perioda (1600-1867). Vlasnik kolekcije je povjesničar umjetnosti dr. Konstantin Akinsha.

Japanski drvorezi su intenzivno kolali prostorima zapadne civilizacije tijekom druge polovice XIX. stoljeća, snažno su utjecali na impresioniste, bečku secesiju i dizajn plakata, te su ključni element za razumijevanje razvoja moderne zapadne umjetnosti.

U ovoj maloj kolekciji zastupljeni su neki od najznačajnijih japanskih umjetnika tog perioda: Kunisada (1768-1864), Hiroshige (1797-1858), Utamaro (1753-1806) itd.

Cilj ove izložbe bio je javnosti predstaviti jednu specifičnu i rijetko viđenu umjetničku produkciju dalekog Japana, osnažiti veze između dvije prijateljske, a međusobno jako udaljene zemlje. Cilj je također bio povećati atraktivnost Staroga Grada kao kulturne destinacije u kojoj posjetitelj može vidjeti i tako raritetnu umjetničku produkciju kao što su japanski drvorezi. Ciljevi su u potpunosti ostvareni, a atraktivnost izložbe potaknula je veći posjet palači Biankini, spomeniku kulture u kojoj su smještene muzejske zbirke i Galeriji Juraj Plančić.

Suradnja s Japansko-hrvatskim društvom prijateljstva i Veleposlanstvom Japana u Zagrebu predstavila je ovaj izložbeni projekt kao gestu otvorenosti i prijateljstva hrvatske kulture prema velikoj kulturi dalekog Istoka.

Da bi se ovakva izložba realizirala potrebno je bilo provesti predradnje prilagodbe prostora Galerije Juraj Plančić za prihvatanje osjetljivih starih drvoreza otisnutih na rižinom papiru, koji su uz to velike materijalne vrijednosti. Nabavljena je posebna rasvjeta koja će dobro osvijetliti, a neće oštetiti drvoreze, te klimatiziran prostor galerije.

Likovni postav izložbe osmislio je umjetnik Viktor Popović, profesor na Umjetničkoj akademiji u Splitu, s kojim Galerija Juraj Plančić odavno uspješno surađuje.

Viktor Popović je također oblikovao popratni grafički materijal izložbe – veliki plakat, katalog i pozivnicu.

Video-zvučnu instalaciju na polukatu stepeništa palače Biankini postavila je sama autorica Mejra Mujičić uz pomoć Marka Vodanovića.

U Galeriji sv. Jerolim Muzej je, u suradnji s Gradskim poglavarstvom, postavio dvije izložbe:

Izložba fotografija Josipa Ušaja: Ovdje i onamo, 4. – 25. 8. 2008. Autor predgovora je Aldo Čavić, a likovne postavke sam autor i djelatnici muzeja.

Izložba fotografija Mario Hlača: Svjetlopis zvuka, 28.8. – 11.9. 2008. Izložba je ostvarena kao kulturna razmjena s prijateljskim gradom Samoborom, a u realizaciji Fotogalerije Lang iz Samobora.

10. IZDAVAČKA DJELATNOST MUZEJA

10.1. Tiskovine

Katalog izložbe Ukiyo-e / Slike plutajućeg svijeta

Autori teksta: Tetsuhisa Shirakawa, veleposlanik Japana u Republici Hrvatskoj i dr. sc.

Tonči Tadić

Fotografije: Zoran Alajbeg,

Oblikovanje: Viktor Popović,

Naklada: 500

Katalog izložbe Mejra Mujičić Intima 98

Autor teksta: Konstantin Akinsha

Autor fotografije: Zoran Alajbeg

Oblikovanje: Viktor Popović

Naklada: 300

Plakat izložbe Ukiyo-e / Slike plutajućeg svijeta

Autor fotografije: Zoran Alajbeg

Oblikovanje: Viktor Popović

Naklada: 300

Pozivnica izložbe Ukiyo-e / Slike plutajućeg svijeta

Oblikovanje: Viktor Popović

Naklada: 500

11. EDUKATIVNA DJELATNOST

11.1. Vodstva

Uz mnoge škole koje su posjetile muzej i izložbu Ukiyo-e, kao posebne goste koje su vodili djelatnici Muzeja treba istaknuti japanskog veleposlanika Tetsuhisa Shirakawu (21. 04. 2008.), i poznatog konzervatora iz Venecije Alberta Rossia (21. 10. 2008.).

POSEBNO

1. Izrađena je web stranica Muzeja Staroga Grada. Oblikovala ju je Tanja Kovačević uz pomoć djelatnice Muzeja Vilme Stojković. Muzej je aktivno sudjelovao u izradi web stranice o Starogradskom polju (tekstovi, fotografije).

2. Nabavljena je oprema za depo (čuvaonicu) zbirke umjetnina, uređeni su prostori na drugom katu palače Biankini (Galerija Juraj Plančić i depo), te je sređen depo umjetnina. Ispražnjena je soba na prvom katu palače Biankini za restauratorsku radionicu, prenešena arheološka građa u arheološki depo u prizemlju Muzeja, te složen arheološki depo.

3. Nabavljen je uz pomoć i financiranje Grada Starog Grada kristalni luster za salon Gelineo Bernaldi iz Češke.

4. U vrtu palače Biankini 20. 08. 2008. organizirana je promocija knjige Diane Burazer.

Ravnatelj:
Aldo Čavić
